

rials, depurant-ne les formes, perfilant la coherència del que ha acabat esdevenint *La pràctica dels vius*. Un resultat que, sense cap mena d'hipèrbole, podem jutjar com a excel·lent. En primer lloc, per l'ús inusual que l'autor fa de la llengua. Jo en destacaria la fluïdesa, una simplicitat estilística aparent que, ben segur, encobreix una pugna constant de l'autor contra l'enfarfegament, contra el farbalà gratuït i la sintaxi torturada. En aquest sentit, *La pràctica dels vius* explota un model de prosa que sorprèn per la seva escassetat dintre del nostre àmbit domèstic. Una llengua eficient, doncs.

Sota aquesta epidermis tan atractiva, circulen uns arguments que s'hi ajusten perfectament, que no l'esquincen en cap moment. Fóra absurd que ara em proposés de fer la paràfrasi dels temes de *La pràctica dels vius*. Amb tot, si que hauria de dibuixar, ni que fos molt ràpidament, el panorama que se'ns mostra en els contes que conformen aquest llibre. Un panorama dominat per la desolació, i una desolació fruit de la soledat. Tant se val el conte que agafem, que hi notarem aquesta imminència. Hi ha el paraplègic de *Bice*, també la noia que descriu un amor impossible a la *Redacció*, el malson de *Migranya*. Hi ha un suposat extret *Del dietari d'Anita von Arnim* o un *Saliotti*, reflex d'uns personatges tocats per la moral d'un cert fracàs. Hi ha, en fi, *Els peus de Déu*, potser un joc que relaxa la corda tensa, tibada al llarg del llibre.

La pràctica dels vius no és cap experiment, cosa que s'agraeix. Més aviat és una vista panoràmica sobre la comèdia de la modernitat, filtrada a través d'uns personatges que, quan hem acabat de llegir el llibre, sovint retrobem practicant la vida.

August Rafanell

La poesia no és un joc d'atzar

Jordi SALA,
La sang dels homes,
Quaderns Crema,
Barcelona 1991

Aquesta és la conclusió del primer poema —*Atzar*— que encapçala el llibre, un llibre excessivament dividit en un proemi, tres grans blocs i un epíleg. Aquest *atzar* que no és la poesia però que sí que és la vida, marca la base temàtica del llibre: la reflexió de l'amant-autor sobre la puresa del sentiment amorós enfront de la realitat. Una reflexió que, al llarg del llibre, passarà per tres moments ben diferenciats: *Delit no sent*, *Passions* i *Hora lleugera*. La poesia de *La sang dels homes* no és, però, una poesia monotemàtica en el sentit pejoratiu de la paraula; la poesia de Jordi Sala —sobretot en el primer bloc— és bàsicament amorosa i per tal que el lector s'hi senti persuadit o perquè l'amant s'hi sentit seduït és necessari entrar-hi amb un *instint senzill*, que no és res més que la idea que l'enamorament és superior al paisatge *esquinçat*, als *paratges*, en definitiva, a la realitat; l'amor té la finalitat en ell mateix, per això ens encega i per això no podem pretendre anar més enllà, *els déus/tenen l'eternitat acaparada*. A *Nàufrags*, el poema més ben resolt d'aquest primer apartat, trobem aquesta mateixa dualitat representada per les metàfores gastades de la vida tangible i pels naufrags que han trencat el lligam amb la terra.

Ja hem remarcat que és una poesia bàsicament amorosa; així a *Passions* —el segon bloc— el to amorós passa uns moments (concretament *Conformitat*, *la Mentida* i *Cinema-verité*) d'ironia i sàtira mordaç contra aquelles experiències amorosesavelades de farsa i comèdia; la forma reflecteix fins i tot aquest canvi; estrofes regulars de deu octosíl·labs i el sonet. A *A glopets*, en canvi, l'apassionament descriu la bellesa del cos d'una adolescent. Tanca aquest bloc una

excel·lent versió d'un poema de Thom Gunn que pel seu to es demarca volgutament de la resta del llibre, al contrari de la versió de *La mort dels amants* de C. Baudelaire que trobem a *Hora lleugera*, últim apartat del llibre abans de l'epíleg. La línia que segueixen aquests cinc poemes d'*Hora lleugera* recupera, en cert sentit, la de *Delit no sent*; aquest cop, però, la seguretat de les imatges i el domini d'allò que volen transmetre és molt més eficaç gràcies a un major domini de la tècnica i a un depurament dels termes que coincideix amb uns continguts que han après molt del nou posicionament de l'autor.

Malgrat l'esforç que hem de fer —o no— per entrar en una poesia senzilla, clara, apassionada, que coneix les seves possibilitats i que no s'arrisca a anar més enllà —com a lectors, agraïm aquesta sinceritat d'intencions—, en algunes ocasions la poesia de *La sang dels homes* és traïda per aquesta mateixa claredat d'estil que la provoca. M'explico. Sovint és necessari enretirar alguna cosa per tal que realment sembli *com si* no ho haguéssim fet; em refereixo a mots concrets de *Delit no sent* que surten del paradigma definit pel poema, sobretot pel seu registre, com ara *xiuxiueig* (p. 20), *rabeig* (p. 21), *llepissosa* (p. 25). Altres vegades, aquesta claredat és la mateixa arma que fa que situacions, expressions o metàfores esdevinguin massa personals, en alguns casos, i massa universals en d'altres; són els poemes *Emsdetten* i *Absència*. Tanmateix aquests petits dubtes i oscil·lacions, símptomes, potser, d'un llibre primerenc, desapareixen a la segona i tercera part del llibre. Per acabar, prenem l'epíleg per exemplificar una característica comuna a altres poemes del llibre, es tracta de la facilitat de l'autor per tancar els poemes amb un treball especial carregat de força i intensitat que, sense ser vampirs, ens deixen un bon gust de *La sang dels homes*.

Francesc Ten